

Primaria
Música 5
Programación

Unidade 5

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Concerto de palabras

Descrición da unidade

A música e a palabra conteñen unha gran forza expresiva. Cando unha acompaña outra poden converterse nun manancial de emocións. Ao longo dos séculos fóronse sucedendo mostras da comunión de música e literatura; a música impulsando a palabra; a entoación, ao servizo da arte de contar historias. Deste modo cobra relevo a figura do cantautor, verdadeiro especialista en transmitir a emoción que xorde da unión da literatura e a música.

Temporalización:

Abril Maio

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Desenvolver a calidade expresiva desde a técnica vocal.
- Apreciar a contribución da palabra á expresividade dunha canción.
- Coñecer as principais características dos romances.
- Afianzar os coñecementos sobre os compases coa práctica da linguaxe musical en canto á distribución de pulsos.
- Entender o concepto de forma e coñecer as principais formas musicais.
- Fomentar a discriminación auditiva desde diferentes propostas musicais.
- Comprender e interpretar mensaxes musicais melódicas escritas.
- Recoñecer e gozar da audición activa e das cancións propostas.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> Identificación auditiva de diferentes esquemas rítmicos. Audición de fragmentos de obras musicais para identificar compases. 	<ol style="list-style-type: none"> Distinguir o ritmo, o acento e o compás de fragmentos musicais. Identificar o <i>accelerando</i> no final dunha canción. 	<ol style="list-style-type: none"> Identifica o tipo de compás nunha audición polo pulso e o acento. Distingue o acento das palabras. <ol style="list-style-type: none"> Recoñece auditivamente un <i>accelerando</i> e practícao nunha canción.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> Os romances: <i>Camiña don Sancho, Sube ao alto</i>. Os cantautores. Músicas doutras culturas: <i>Kalinka</i>, (Rusia). 	<ol style="list-style-type: none"> Apreciar a contribución dos romances á riqueza do noso patrimonio cultural. 	<ol style="list-style-type: none"> Coñece e valora os romances como froito da tradición oral. Aprende un romance e descobre o tipo de rima.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> Cancións: <ul style="list-style-type: none"> <i>O fantasma comeletras</i>. <i>Camiña don Sancho, Sube ao alto</i>. <i>Kalinka</i>. Poemas cantados. A entoación como recurso expresivo. Os grupos fónicos. 	<ol style="list-style-type: none"> Participar activamente na interpretación vocal e corporal das cancións. Coñecer as posibilidades expresivas da entoación na fala cotiá. Saber definir os romances, encadralos nun contexto histórico e a súa temática máis común 	<ol style="list-style-type: none"> Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo. Distingue o enunciado, a exclamación ou a pregunta pola liña melódica coas que se expresan ao falar. <ol style="list-style-type: none"> Define o que son os romances, encádraos na historia e cita os temas máis comúns dos que adoitaban tratar.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> Acompañamento de pequena percusión. Fruta: <i>A Feira de Scarborough</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> Interpretar as pezas musicais propostas cun control postural e unha técnica adecuados. Interpretar con palmadas o ritmo das palabras marcando o acento prosódico. 	<ol style="list-style-type: none"> Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce. Interpreta unha peza de fruta con fluidez, seguindo o fraseo melódico. <ol style="list-style-type: none"> Marca adecuadamente o pulso e o acento no acompañamento con percusión dunha canción.

	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • A entoación como recurso expresivo. • As liñas melódicas nos grupos fónicos. • O compás e as liñas divisorias. • O ritmo prosódico ou ritmo da linguaxe. 	<p>9. Coñecer o valor correcto dos signos musicais propostos.</p> <p>10. Descubrir a relación que ten o ritmo prosódico natural das palabras co ritmo musical.</p>	<p>9.1. Distribúe as figuras musicais ata completar compases, tendo en conta a suma dos seus valores e coloca as liñas divisorias onde corresponde.</p> <p>10.1. Relaciona cada palabra coa célula rítmica que lle corresponde.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión corporal e entoación de frases. • Prosodias e acompañamentos con percusión corporal. 	<p>11. Descubrir o pulso dunha audición, por medio do acompañamento corporal.</p>	<p>11.1. É capaz de compasar o pulso e o acento da música por medio do corpo.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica o tipo de compás nunha audición polo pulso e o acento. 1.2. Distingue o acento das palabras.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita atenta das audicións activas e fragmentos musicais propostos no LA. • Actividades do LA de escoita e de interpretación de prosodias marcando os acentos.
2.1. Recoñece auditivamente un <i>accelerando</i> e practícao nunha canción.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación das cancións do LA nas que se practique <i>accelerando</i>.
3.1. Coñece e valora os romances como froito da tradición oral. 3.2. Aprende un romance e descobre o tipo de rima.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades previas suxeridas na PD para detectar ideas previas acerca dos romances e as súas características. • Interpretación do romance proposto no LA e creación dalgunha estrofa.
4.1. Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de interpretación grupal coa voz presentes no LA. • Actitude de respecto na realización de actividades de interpretación grupal do LA.
5.1. Distingue o enunciado, a exclamación ou a pregunta pola liña melódica coas que se expresan ao falar.	<ul style="list-style-type: none"> • Exercicios para practicar a entoación de distintas frases nunha liña melódica do LA.
6.1. Define o que son os romances, encádraos na historia e cita os temas máis comúns dos que adoitan tratar.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades complementarias propostas na PD relacionadas cos romances.
7.1. Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce. 7.2. Interpreta unha peza de fruta con fluidez, seguindo o fraseo melódico.	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación adecuada das melodías de fruta do LA. • Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das melodías do LA.
8.1. Marca adecuadamente o pulso e o acento no acompañamento con percusión dunha canción.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades do LA para interpretar melodías marcando o pulso e o acento co acompañamento de percusión.

9.1. Distribúe as figuras musicais ata completar compases, tendo en conta a suma dos seus valores e coloca as liñas divisorias onde corresponde.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades de linguaxe musical propostas no LA e nos RF para completar unha partitura con figuras e silencios en distintos compases.
10.1. Relaciona cada palabra coa célula rítmica que lle corresponde.	<ul style="list-style-type: none">• Actividade para marcar o ritmo prosódico de diversas palabras con palmadas do LA.
11.1. É capaz de compasar o pulso e o acento da música por medio do corpo.	<ul style="list-style-type: none">• Actividades do LA para compasar o pulso e o acento por medio de percusión corporal.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Comprender o sentido dos textos escritos.	Comprende as definicións e os enunciados da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.	Busca de información sobre algunha das manifestacións artísticas propostos na unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Descubrimento dos personaxes que aparecen no romance e na secuencia de acontecementos narrados neste.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe na realización das interpretacións de grupo.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de interpretación en grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Priorizar a consecución de obxectivos grupales a intereses persoais.	Demostra interese, constancia e iniciativa na participación de actividades de grupo.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dos cantautores ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva un romance popular.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Entoamos distintas frases no LA e identificámolas coa representación gráfica dunha liña melódica.
- Realizamos actividades do LA de escoita atenta seguindo o pulso e identificando os acentos.
- Escoitamos e relacionamos os fragmentos musicais propostos no LA co tipo de compás que lles corresponde.
- Escoitamos e relacionamos o ritmo prosódico dalgúñas palabras con figuras musicais e silencios.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Lemos e comprendemos a información do LA relacionada cos romances e as súas orixes.
- Obtemos información complementaria sobre os compositores propostos.
- Realizamos a tarefa do LA e actividades para traballar a tarefa do final da unidade dos RF.
- Coñecemos a música doutras culturas mediante a canción do LA, *Kalinka* (popular de Rusia).

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada as frases propostas no LA e relacionámolas coa representación gráfica dunha liña melódica.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa frauta e con percusión corporal a partitura proposta no LA.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión segundo as actividades propostas na PD.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Comprendemos o concepto de pulso e interiorizámolo o a través da interpretación de prosodias rítmicas propostas no LA.
- Agrupamos en compases ternarios o esquema rítmico proposto no LA.
- Completamos con figuras e silencios distintas liñas rítmicas do LA e dos RF.

Tarefa 6: O corpo

- Inventamos en grupo unha coreografía para a canción final seguindo as suxestións metodolóxicas da PD.
- Acompañamos con percusión corporal distintos ritmos propostos no LA.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Estimular a experiencia musical mediante a participación no canto. Inculcar a importancia do silencio para a escoita atenta das audicións propostas. Partir das prosodias para facilitar a asimilación da linguaxe musical. Poñer en practica as recomendacións básicas para a

interpretación de melodías coa fruta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical. Involucrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Partir das prosodias para facilitar o acompañamento de ritmos máis complexos.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
- Información sobre outros romances medievais.
- Roupas, disfraces, etc., para caracterizarse dos personaxes do romance proposto na unidade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?

- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?